

Голос України

№ 215 (2462) ■ Середа, 22 листопада 2000 року ■ Ціна договірна

Понад тиждень голодують члени спілки підприємців Жовтневого району столиці. За їхніми словами, вони прагнуть здолати опір влади, котра забороняє реконструювати власним коштом торговий майданчик (поблизу метро КПІ).

Фото
Юрія ВЕНГЕРУША.

Актуально

На другий берег Чорного моря

Сьогодні Президент України має відбутися з офіційним візитом до Туреччини, повідомляє «Інтерфакс-Україна». У програмі візиту на завтра — покладення квітів на могилу першого Президента Туреччини Кемала Ататюрка та відвідини його мавзолею. Потім Л. Кучма проведе переговори у форматі «один на один» з нинішнім Президентом Туреччини Ахмедом Неджетом Сизиром, після чого буде підписано двосторонні документи.

Заплановано також зустрічі українського Президента з Прем'єр-міністром Туреччини Болентом Еджевітом та виступом Леоніда Кучми у Великих національних зборах (парламенті) Туреччини. А 24 листопада український лідер зустрінеся з колишнім Президентом Туреччини Сулейманом Демирелем, потім відвітить до Стамбула, де візьме участь в україно-турецькому бізнес-форумі. Очікується, що в другий половині дня відбудеться зустріч Л. Кучми зі Вселенським патріархом Варфоломієм.

Вихід — компроміси та зниження тиску

Проект державного бюджету України на 2001 рік ніколи не буде прийнято у тому вигляді, в якому його подав до парламенту уряд. Про це заявив на прес-конференції перший заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук. На його переконання, проект державного кошторису буде змінено з урахуванням багатьох зауважень народних депутатів і проголосовано лише тоді, коли буде знайдено компроміс уряду з депутатськими фракціями та групами.

(Закінчення на 2-й стор.).

Ідеального бюджету не буває

Прем'єр-міністр України Віктор Ющенко заявив, що неприйняття державного бюджету на 2001 рік у встановлені терміни свідчить про поразку політичних сил, які підтримують Президента Леоніда Кучму та формують парламентську більшість. Він вважає, що неприйняття бюджету у встановлені строки фактично заморозить відносини України з усіма міжнародними фінансовими організаціями доти, доки документ не буде прийнято. В. Ющенко, як він сказав, розуміє, що ідеального бюджету ніколи не буде, тому що є бачення уряду, бачення депутатів, а також певних політичних і/або ділових груп.

тично заморозити відносини України з усіма міжнародними фінансовими організаціями доти, доки документ не буде прийнято. В. Ющенко, як він сказав, розуміє, що ідеального бюджету ніколи не буде, тому що є бачення уряду, бачення депутатів, а також певних політичних і/або ділових груп.

■ 1890 р. Народився генерал Шарль де Голль, президент Франції у 1958—69 роках.

■ 1918 р. Народилася Олена (Ляля) Убийвовк, Герой Радянського Союзу. Під час війни організувала в Полтаві підпільну групу «Нескорена полтавчанка».

■ 1933 р. Постанова ЦК КП(б) У про припинення українізації.

■ 1963 р. Вбито американського президента Джона Кеннеді.

22 листопада

-у-у- «РАЙСЬКИЙ» відпочинок

Користуючись нагодою, що її надала наша редакція, а саме: можливість захистити свої права за допомогою акції «Голосу України», дві передплатниці «Голосу України» подали відповідні документи, підготовані юристами редакції, до Київського управління в справах захисту прав споживачів і в Радянський районний суд столиці на відому туристичну фірму «САМ».

(Закінчення на 6-й стор.).

У номер

Зміни до Конституції

Підготовлено два «конституційні» законопроекти: «Про порядок дострокового припинення повноважень Верховної Ради України» та «Про внесення змін і доповнень до закону «Про статус народного депутата України». Їх прийняла Комісія з підготовки змін до Конституції, що впливають із рішень всеукраїнського референдуму. Також розглянуто законопроекти, необхідні для подальшого проведення інституційних реформ.

Ловися, рибко...

Рекордний улов у 18 мільйонів гривень, незаконно привласнених та кинутих на вітер керівниками ряду управлінь, бюджетних установ та комунальних підприємств області, нещодавно потрапив у невід контролюючого органу управління Сумщини. Відтак 450 посадовим особам протизаконна «підводна» рибалка стане в 60 тисяч гривень штрафів. Ще проти майже десятка найбільш затятих «рибалок», які свідомо пугали державну кишеню з власною, порушено кримінальні справи.

Передплата-2001

Спробуй і виграй

Шановні наші читачі! Ми вже опублікували 18 видів призів, що їх надають нам друзі-спонсори для розіграшу серед передплатників «Голосу України». Продовжуємо публікувати перелік призів, котрі нам пропонують:

19. БАТ «Костопільський завод продоварів» (голова правління Микола Кучерук) — коробки шоколадних цукерок.

20. БАТ «Одесільмаш» (голова правління Григорій Соломаха) — набори інструментів «Сантехнік» і «Все для дому», пневматичні обприскувачі У-14 та «Каскад», а також набори емальованого та алюмінієвого посуду.

21. Вінницький обласний осередок На-

ціональної спілки майстрів народного мистецтва (директор Ігор Каришин) — два подільські рушники ручної вишивки вартістю 130 грн. кожний.

22. Дитячо-юнацька футбольна школа «Сутатин» Могилів-Подільського району Вінницької області (директор Степан Пустовіт) — футбольний м'яч вартістю 80 грн. Отож передплатуйте «Голос України» і вигравайте призи!

Я вам пишу...

Мовний дисбаланс

Про дискримінацію рідної мови у роки незалежності згадувати якось незручно. Але переважна більшість засобів масової інформації, особливо телебачення, і досі російськомовні. Друкованої продукції українською мовою майже не видається. Як можна говорити про патріотичне виховання молоді, коли навіть у військових навчальних закладах розмовляють російською?

Вінниця.

Віталій СВИНЮК.

■ Хмельницькі цукерки, макарони і масло — поза конкуренцією на міжнародному форумі «Дні якості» у Києві.

■ Ціни на хліб, обіцяють, не зростатимуть.

■ У Львові у під'їзді будинку розлили близько 700 грамів ртуті.

■ На Миколаївщині перекинулося вісім вагонів з вугіллями. Жертв немає.

■ Уряд — проти схеми приватизації Маріупольського металургійного комбінату ім. Ілліча.

Проект державного кошторису буде змінено з урахуванням багатьох зауважень

P.S.

Тверда валюта з коліс

Коментар

ВАТ «Електрометалургійний завод «Дніпрореспексталі» (Запоріжжя), за словами голови його правління Вадима Лейбензона, планує укласти контракт на поставку залізничних колісних осей у США та Канаду.

Для цього у «Дніпрореспексталі» є і відповідні потужності, і належні амбіції. Завод утримує позиції одного з найпотужніших вітчизняних виробників жаростійких і прецизійних сплавів, неіржавіючих легированих конструкційних марок сталі. До ре-

чі, за 9 місяців цього року виробничі потужності становили 389,67 тисяч тонн — на 36 з гаком відсотків більше, ніж було на цей час торік. А виробничість прокату сягнуло 208 тисяч тонн — що також більше на третину, ніж було станом на минулорічний вересень.

Європейські ринки «Дніпрореспексталі» підкорилися вже давно. Лівову частку своєї продукції вона продає на світових ринках, де не вистає попит на сортаменти високолегированих марок сталей і сплавів з відповідними параметрами якості. А одержаний сертифікат на виробничість і продаж залізничних осей

на ринках США і Північної Америки — це черговий приємний сюрприз. А сертифікат «Дніпрореспексталі» вже має більше десяти.

За словами голови правління Вадима Лейбензона, обсяги експорту залізничних колісних осей будуть залежати від попиту на внутрішньому ринку. Потреба в осях у нашої «Україні» і вагоноремонтних заводів неабияка. Проте металурги обіцяють її задовольнити, не знижуючи експортних поставок.

І добре, бо експортери привозять валюту, яка країні не менш потрібна.

Сергій ВЛАД.

Ювілей!

Праве діло «Правексу»

Сьогодні виповнюється десять років від дня заснування одного з найвідоміших в країні концернів — «Правекс».

Заснований народним депутатом і заслуженим юристом України Леонідом Черновецьким, концерн за цей час об'єднав під своїми прапорами низку промислових підприємств на чистах Конотопського заводу «Мотор-деталь», київського заводу «Вулкан», Охтирської ТЕП. А його комерційний банк «Правекс» входить у десятку кращих комерційних банків країни.

Не менш відомі в ділових колах страхові та юридичні компанії концерну. Близько 7,5 тисячі висококваліфікованих працівників концерну довели, що недарма саме слово «Правекс» — це скорочений викид стрижневих засад громадянського суспільства: право — економіка — соціологія та управління.

У податківців справ по саму зав'язку

Актуально

За словами першого заступника глави Державної податкової адміністрації України і одночасно головного податкового мільйонера країни Віктора Жвалюка, до держбюджету повернуто 3,3 мільярда гривень, вилучених за фактами спроби відмивання бруїдних грошей.

Зокрема, зусиллями податківців ліквідовано 3,2 тисячі фіктивних фірм

і 69 підпільних конвертаційних центрів. Найбільш зловживання, на переконання Віктора Жвалюка, мають місце у кредитно-фінансовій сфері та паливно-енергетичному секторі.

Серед законодавчих змін, що їх зачекнали податківці, передусім закон, який стосується легалізації тьнових капіталів. Але в ДПА не заперечують, що роботи помешає, якщо податкове законодавство буде поспівднішим і логічним, аніж нині.

ші громадські організації — у такий спосіб прагнуть сприяти формуванню громадянської та політичної свідомості молоді, допомогти у становленні її переконань.

На молодих законотворців чекають винагороди — сучасний комп'ютер, подорож у європейську країну чи оплата навчання, у межах призового фонду — 4500 гривень.

Ганна ЗАЙКА.

Молодь не жартує

Проекти

Старшокласники та студенти напишуть свій варіант конституції умовної країни. Доробок буде представлено на всеукраїнській конкурсу «Країна твоєї мрії».

Організатори цього проекту — Дитячий Фонд Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ), фонд «Мистецтво, культура та наука» й ін-

Реалії

На Донецьчині не зігріється

На початку тижня 77 котелень у Донецькій області залишилися не підключені до центральної системи опалення.

На селекторній нараді віцепрем'єра Юлії Тимошенко із заступниками глав облдержадміністрацій, які відповідають за підготовку територій до зими, зазначалося, що на Донецьчині склалася надзвичайна ситуація з початком опалювального сезону.

Як поінформували у прес-центрі Кабінету Міністрів, критичний стан зумовили несплачені тепломонетеро за спожитий газ. У Макіївці не працюють 34 котельні, в Артемівському районі — 15, Олександрівському — 4.

Прошу «відрізати» тепло...

У Черкасах борт населення за спожите тепло і гарячу воду становить 21,5 мільйона гривень.

Для сім'ї Біленьких на початку опалювального сезону постала дилема: зимувати з теплом чи ні. Сукупний дохід родини з двома дітьми-школярами, де батько лише «на папері» одержує на заводі зарплатню, а мати працює в магазині продавцем, не «дотягує» до субсидії. Тому платити за споживання тепла доводиться Біленьким на «нову катюшку». Викроїти з «кузьмачого» сімейного бюджету кошти на комунальні послуги часто не вдається. Одержавши свої 220 гривень, Тетяна поспішає заплатити за квартиру, електроенергію (бо вже раз приходили з енергонадгляду і відключали) і за телефон. Бо там теж коротка розмова: за користування теплом і гарячою водою заборгували більш як 600 гривень. Для Біленьких це астрономічна сума. А тут почули, що неплатити висилитимуть з квартири... Наполюхана Тетяна кинула до знайомих позичати грошей. Ті їй і порадили: лишай заводу тепловиком, щоб «відрізали» батареї. Вже дехто так і зробив, зали-

шивши тільки у кухні газу колонку. Біля неї і вечорами, і гріються. Перед сном набирають у поліетиленові пляшки гарної води, кладуть у ліжко, під ковдру. Через кілька хвилин — лягають у «підігріту» постіль. Скільки тієї зими...

Начальник виробничо-технічного відділу державного підприємства «Черкаситеплокомуненерго» Анатолій Кисельов підтверджує, що таких заяв — уже чимало. Однак згідно з положенням Держкомітету будівництва, архітектури та житлової політики України ми не маємо права цього робити.

Виявляється, щоб отримати дозвіл на відключення помешкання від централізованого теплопостачання, слід насамперед забезпечити те помешкання теплом. Тобто встановити у квартирі автономне його джерело: газопровід міні-котел, газовий конвектор чи типові електрокотли. Аби не порушувати санітарно-технічні умови експлуатації житлових будинків». А вже якщо ви вирішите «моржувати» — у сусідній квартирі відсіріють стіни і відключать шпалери.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Коли буде тепло — невідомо

У номер

Київ

МОНЕТА НА ЗГАДКУ

Національний банк випустив в обіг ювілейну монету «55 років Перемоги у Великій Вітчизняній війні» номіналом у 10 гривень.

На аверсі розміщено зображення малого Державного гербу України і логотипи Монетного двору, аказано пробу срібла (925) і його вагу (31,1 г).

На зворотному боці монети — символічне зображення Перемоги в образі жінки з пальмовою гілкою на тлі земної кулі.

Випущено три тисячі монет, які можна придбати за колекційною ціною.

Луцьк

ЕКЗАМЕН ДЛЯ ВИКАДАЧІВ

У Луцьку розпочалася акція студентів, які знімали громадянську молодіжні організації Волині. Юнаки та дівчата вимагають покінчити з корупцією і хабарництвом у вузах, підвищити стипендії, а також виплачувати тім, хто навчається не лише на «п'ять», а й на «чотири».

А самі студенти взялися оприлюднити імена злісних хабарників. Відтепер кожен може залишити повідомлення на спеціальному номері фейдлера про факт одержання викладачем «калему».

Одеса

БАНАНИ З ГАШИШЕМ

Під час митного огляду теплохода «Tropical Land», що прибув з Колумбії через Румунію до Іллічківського рибного порту, митники виявили в 76 тисячах ящиків з бананами прихований гашиш (понад тону). За цінами «чорного ринку», його вартість сягає 35 мільйонів доларів.

Суми

«Подарунок» до свята

Пограбування приміщення редакції обласної газети комуністів «Ленінська правда», розташованої в центрі Сум, схоже, було «приурочене» до 83-х роковин революції. Експропріація невідомими всього комп'ютерного обладнання майже на 20 тисяч гривень пілком паралізувала випуск тижневика.

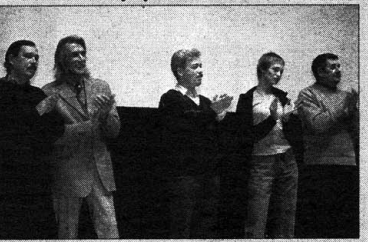
Одним абзацом

У Чернівцях затримано групу небезпечних злочинців, які грабували приватних підприємців, використовуючи міліцейську форму. 35 тисяч доларів США — такий був останній «улов» перестарілих, які передлягували у мундирі працівників державтоінспекції, зупинили вночі на автодорозі одного з бізнесменів і вбили його.

В античній мережі Черкас знято з реалізації 2000 упаковок фальсифікованого зеболового засобу «Пентадін-Б». Його видавали як фармакологічний виріб Одеського заводу «Біостимулятор». Працівники державної інспекції з контролю якості лікарських засобів виявили також фальсифіковану «Настоящу женьшень», виготовлену нібито на ВАТ «Лубифарм».

Фотофакт

У столичному Булівку кіно відбувся прем'єрний показ кінострічки режисера Олександра «Нескорений». У ньому йдеться про визвольну боротьбу за незалежність України 200-тисячної Української повстанської армії під керівництвом Романа Шухевича. Легендарний генерал розділяв долю своїх воїнів — загинув у бою з чекістами.

На знімку: творча група під час презентації кінокартини.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Колектив працівників апарату Верховної Ради України висловлює щире співчуття головному консультанту апарату Скальозу Білі Андріану з приводу тяжкої втрати — смерті її матері Анастасії Андріївни.

Святий обов'язок
керівництва нашої держави —
повернути гроші в Україну

Великий східний дракон підводиться

Делегація «ГУ», що на запрошення МЗС Китаю побувала нещодавно в цій країні, була вражена побаченим. Цей східний велетень схожий нині на кригола, який увечері торсує фарватер у майбутнє.

— 100, юані! — назвав ціну пекінський велеріш, що настійливо домагався відвести нас уночі з популярної в туристів вулиці Ванфуцзинь до готелю. І, побачивши у відповідь наш тил, уже навадився загукав: «50 юані!». Подивувшись такої гнучкості в роботі з клієнтами, ми з фотокором «ГУ» Олександром Клименком узяти все ж таки таксі: екзотика, звичайно, не та, натовість швидко й недорого. Ну а дивуватися гнучкості й раціоналізму китайців делегація нашої газети не припинила протягом усього свого перебування в цій далекій, надзвичайно цікавій і, повірте, практично не знійманий країні.

... На столичній площі Тяньаньмень — величезний портрет Мао Цзедун, довгі черги до його мавзолею. На перших пологах партійних та інших належностей газет — статті, присвячені партійному життю, діяльності ЦК КПК та особисто голові КНР товаришу Цзянь Цзєміну. На пообідніх вулицях китайських міст — зграйки найсправжніших піонерів і зле забутими у нас багряними галстуками на грудях... Без членства в партії навряд чи варто розраховувати на серйозну державну кар'єру. Червоні прапори, червоні трибуни, червоні гасла. Це — сьогодишній Китай.

...Кишенькові цитатники Мао Цзедун, вимпелі та значки з його профілем продають в антикварних крамничках. В країні традиційно діють всім демократичних партій, керівники яких обімають досить високі державні посади. На шпальтах тих самих партійних газет у величезних кількостях друкують свою рекламу капіталістичні моно-

стри. Ідеологічно чужі акули ринкової економіки з усього світу посідають заставити місце на китайському ринку, і керівні й спрямовуючі роль Компартії чомусь не бентежить і не лякає... Хмарочоси, сяюча неоновая реклама, величезні бізнес-центри та супермаркети найвідоміших світових фірм — це теж сьогодишній Китай.

Жоден з цих двох Китаїв не бутофарсонні, і саме в їхньому поєднанні полягає славнозвісна китайська специфіка. Свого часу китайський реформатор Ден Сяопін заявив приблизно так: неважливо, якого кольору кішка — головне, аби вона ловила мишей. Китайська кішка залишилася червоною. Але ж як вона робить оте «головне»? Чесно кажучи, інколи в Китаї було навіть сумно за деяких безмежно заклятих представників добре відомих нам з вами компаній: які ж вони «доісторичні»... Під час своєї подорожі Китаєм делегація «ГУ» зустрічалася з багатьма китайськими комуністами. Звичайно, згадки про «партію і особисто товариша...» інколи бували. Але — водночас і найголовніше — сучасне бачення, амбітні плани, жваві мариш про те, щоб пролетарі всіх країн об'єдналися... Розраховані інші: піднесення добробуту насамперед своїх, китайських пролетарів та й усього 1,2-мільярдного китайського народу.

Китай дивує своїми суперечностями. Скажімо, в усіх обмінних пунктах однаковий курс юаня по відношенню до іноземних валют, але цей з точки зору ринку нонсенс аж ніяк не зважає бурхливому розвитку ринкових процесів. Немає приватної власності

Велентський Шанхай — місто майбутнього

на землю, але ефективність і продуктивність сільського господарства зростає. Китай має певні політичні проблеми зі США, зате китайські й американські прапори прекрасно сусідують над будівлями численних спільних підприємств, а, скажімо, державні китайські авіакомпанії повністю оснащені американськими «Бойгами». Водночас більшість машин на пекінських вулицях — державні таксі: як це співвіднести з розвитком ринкової економіки? Тут — вийти.

Китай вражає своїми досягненнями. Нарисали, Шанхай. Китайці пишуться ним як свідченням власних можливостей. Вітриною китайського економічного дива є район Пудун, що 1990 року був оголошений вільною економічною зоною із пільговими для розвитку ринкової економіки умовами. З того часу в Пудун вклядено 31 мільярд доларів інвестицій (а в Шанхай загалом — 120 млрд!). Для порівняння: в Україну за роки її незалежності інвестицій надійшло лише на 3,6 мільярда доларів. Водночас методи пудунського злету не є секретні чи важкозрозумілі. До речі, і для українських чиновників також: Із побувалу і в Китаї загалом, в Шанхай зокрема дуже багато. Започували досвід. До слова: в деяких наших містах райони з великою площею низькоповерхової неясної забудови інколи називають «Шанхаєм». Це, повірте, застаріло: так, у цьому 14-мільйонному мегаполісі це чимало старих кварталів, але обличчя міста формують уже не вони. Аналогів нинішньому Шанхаю в Україні поки що немає. «Невже все це можливе за Компартією?..» — спадає на думку, коли проїжджаєш повз суперсучасні тамтешні квартали. Наша людина охарактеризувала б це, мабуть, так: «Ну чистий тобі Захід!».

— Скільки не йди на захід, прийдеш на схід, — ці слова когось із великих і мудрих навів на зустрічі з делегацією «ГУ» посол України в КНР Ігор Литвин. «Ми не станемо менш європейською державою, якщо інтенсивніше розвиватимемо співробітництво з Китаєм», — переконаний він. Складос враження, що посол не дуже задоволений рівнем уваги, що її «центр» приділяє цьому співробітництву. Справді, важко зрозуміти, чому в Китаї досі немає української торгово-економічної місії, коли такі існують в менш перспективних і важливих для України державах. Зате «завдяки» такій відсутності легко зрозуміти, чому Велика Британія має з КНР 4—5 млрд. доларів товарообігу на рік, ФРН — 5—6 млрд., а Україна лише 839 мільйонів (за китайською статистикою). Неувага Києва геть нелогічна, тим паче що потік різноманітних українських офіційних делегатів до цієї держави такий могутній, що вже може суперничати з потужними водами тамтешньої річки Янцзи. То чому ж немає віддачі, де ж вони, лобісти української присутності в Китаї? Китайський ринок для нас набгато перспективніший і доступніший, аніж європейський чи американський.

— У нас з вами не існує ніякого зіткнення інтересів, — наголосив заступник міністра закордонних справ КНР Лю Гучан. — Політика Китаю стосовно України залишатиметься незмінною. Україна — надто важлива держава в Європі. Аж де до якої зі сторін — західної чи східної — переїде ваша держава, вага тієї сторони відразу збільшиться. Але та політика, яку проводять нині Україна, дуже розумна...

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

(Закінчення в наступному номері).

Яна СТАДІЛЬНА.

Найпотужніший удар з часів війни 1967 року

Учора, після того, як Ізраїль завершив вертолітний обстріл палестинського міста Гази, розпочалися сутички ізраїльських солдатів з палестинцями біля міст Рамалла і Хеврон, а також біля кількох сараєвських поселень і військових баз у Гази, повідомляє агентство Рейтер.

Крім того, за даними НТВ, по території Західного берега річки Йордан завадала ударів ізраїльська авіація. Як зазначають спостерігачі, ракетний удар Ізраїлю по Палестині був найпотужнішим з часів війни 1967 року. Обстріл Гази тривав майже дві години. Вогонь вели не тільки з військових вертолітів, а й з бойових кораблів у Середземному морі. Шохвилини по

місту випускали ракети. Одна з них розірвалася за 200 метрів від будинку, де перебував палестинський лідер Ясір Арафат, повідомляє НТВ.

У результаті нальоту було порушено електропостачання міста із 350-тисячним населенням. Як стверджують місцеві жителі, попередження про ракетний обстріл цього разу ізраїльтяни не зробили. Палестинське керівництво назвало ізраїльські удари злочинною агресією і звернулося з проханням до світових держав терміново втрутитися в події, що відбуваються. Палестинські офіційні особи вже попередили: Ізраїль «дорого заплатить за що агресію».

Прокоментувати ситуацію «ГУ» по-

росив Надзвичайного та Повноваженого Посла Ізраїлю в Україні Ану АЗАРІ:

— Я прокоментувала б не удари Ізраїлю, а ситуацію, пов'язану з недавнім вибухом автобуса з дітьми. Удари — це продовження політики уряду: якщо здійснюються атаки на наших мирних громадян, а тим паче на дітей, ми не можемо не реагувати. Арафат за ці 8 тижнів багато разів обіцяв припинити насильство і обіцянки жодного разу не виконав. Те, що вони загрожують нам розпалюють, ні до чого доброго не приведе.

— Це справді найпотужніший за період з 1967 року удар по палестинцях? — У мене таких даних немає.

Обстріл Гази тривав майже дві години

Хроніка. Факти. Події

Страсбург

Справа Оджалана

Учора Європейський суд з прав людини у Страсбурзі розпочав слухання апеляції лідера курдських сепаратистів Абдулли Оджалана, засудженого в Туреччині до смертної кари. Багато хто в країні вважає його відповідальним за загибель понад 30 тисяч осіб, убитих за 16 років збройного конфлікту. Оджалан подав апеляцію проти смертного вироку, мотивуючи її тим, що суд над ним не був справедливий.

Тирасполь

Зібралися невідомі

У Тирасполі учора зібралися міністри закордонних справ незвіданих республік, що виникли наприкінці 80-х на пострадянському просторі. З'їхалися представники Придністровської республіки, Абхазії, Південної Осетії та Нагірного Карабаху. Ці країни входять до так званого Союзу незвіданих держав, створеного 1992 року. Міністри переконані, що політичне визнання — це лише справа часу.

Москва

Загубився супутник

Запущений у понеділок з космодрому Плещеев російським ракетнимосем «Космос-3М» американський супутник «Кік Берд» не вийшов на розраховану орбіту. Він опинився поза зоною впливості наземних служб і не відповів на сигнали командно-вимірних комплексів. За словами фахівців, у процесі запуску, ймовірно, не до кінця відпрацював другий ступінь ракети і космічний апарат «пішов балістичною траєкторією».

Белград

Мілошевич виступив по телебаченню

Слободан Мілошевич уперше після того, як залишив пост президента СРЮ, з'явився на екрані телевізії. Його промову показали на телеканалі Ю-іфо. Мілошевич звернувся до членів своєї партії, конгрес якої відбувається у суботу, із закликом об'єднатися і не дати її розпастися. «Потрібно, щоб цей конгрес став конгресом об'єднання», — сказав Мілошевич.

Токіо

Місце у фамільному списку

Альберто Фухімори, який подав у відставку з посади президента Перу, має законні підстави залишатися в Японії, де тепер перебуває. Чинивник префектури японського міста Кавачі повідомив: згідно з японськими законами, попри те, що Фухімори народився в Перу, він є японцем, бо внесений до фамільного списку родини Фухімори, що емігрувала з Японії до Перу на початку 30-х років.

Кабул

Знову тривають бої

На території Афганістану поновилися бойові дії між збройними формуваннями Північного альянсу та руху «Талібан» із застосуванням танків, реактивних артилерійських установок і мінометів. Бої точаться у безпосередній близькості від таджицької території (2—5 км).

Рим

Нові жертви повені

Зливи, що пройшли в Італії, призвели до нових людських жертв. У селі Тускан, де затопило майже всі будинки, пропала безвісти ціла родина — двоє дітей, їхня мати, тітка й дід.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

САМ-у-у-«райський» відпочинок

(Початок на 1-й стор.).

Конфлікт

Конфлікт могло й не бути (так принаймні стверджують заявники), якщо турфірма «САМ» визнала свої прорахунки і добровільно повернула б сплачені гроші. А гроші були чималі — в середньому 2000 грн., і сплачені для організації туристичної поїздки до Міжнародного дитячого табору в Чехії дітей наших переплатників — Ксені та Анастасії.

Як заведено, спочатку склали ґрунтовний догвір, сплатили гроші. Діти й батьки тішилися в очікуванні чудової подорожі, харчування, цікавої розважальної програми, автобусних екскурсій історичними містами, шоденних тригодинних занять англійською мовою, басейну та багато іншого. Та не так сталося, як гадалися...

За словами батьків Ксені та Анастасії, дрібні прикрийші розпочалися вже під час посадки в потяг: керівник групи прийшов за чотирма хвилинами до його відправлення — діти влаштувалися в потязі самостійно (хоча він стверджує протилежне). Далі більше, керівник групи повідомив, що вирушає до Праги літаком і там зустріне дітей. З дітьми поїхав інший супровідник, якого батьки раніше взагалі не бачили і не спілкувалися з ним. Іхали через Польщу з пересадкою у Вроцлав, де, як видно з програми поїздки, мала відбутися автобусна екскурсія. Проте її не було. Із Вроцлава до Праги доставили електричкою до восьмого в купе, розрахованому на чотирьох. В одній з дівчаток, за твердженнями її мам, хвора спина. Фактор присутності можливості нормального відпочинку в дорозі був вирішальним під час укладення договору з турфірмою. А представники «САМу» стверджують, що вагони міжнародного класу не мають лежачих місць у купе, як у нас. Тож батьки, на їхню думку, мали б, з'ясувавши, про це знати, ймовірно, «забувши», що закон «Про захист прав споживачів» встановлює положення, за яким слід виходити з того, що споживач не має спеціальних знань про властивості й характеристики товарів (послуг, робіт), які він хоче придбати (отримати). А отже, споживач не зобов'язаний знати, які там (за кордоном) вагони.

Так званого «трансфера» (ше одне новомодне слово, яке, до речі, жоден з представників фірми «САМ» у суді так і не зміг пояснити — як же можна було надавати таку послугу, про яку нічого не знаєш?) теж не було. А цей «трансфер», судячи з виступів наших переплатників у суді, означає не що інше, як доставку дітей до місця їхнього від-

починку і назад, причому з наданням допомоги у перенесенні багажу. Останнє було визначальним, оскільки розмір і вагу багажу дітей формували, сподіваючись, що цю послугу буде надано, і дітям не доведеться тягати важкі валізи. До речі, словник англійської зазначає, що слово «transfer» означає переносити, передавати, переводити.

Табір

Як з'ясувалося, умови проживання й відпочинку в таборі теж були не ті, що їх обіцяли в «САМі», показуючи фото з номерами й басейном. Уже в суді стало відомо, що, виявляється, справді фото показували, але це був чеський бік табору, а не той, де мали жити діти з України.

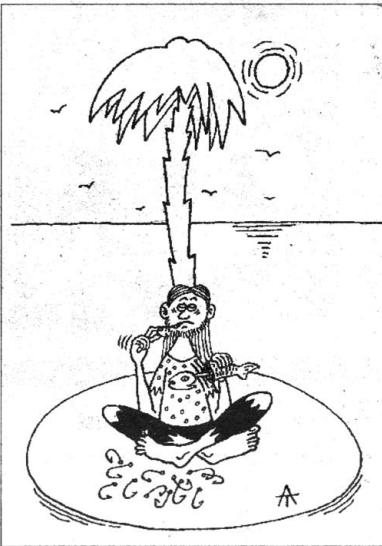
Суд ще має з'ясувати реальність інших подробиць проживання й відпочинку дітей, наприклад такого активного виду відпочинку, як прибирання дітьми туалетів та місць загального користування, походи магазинами для придбання продуктів харчування за рахунок грошей, відведених на сувеніри.

Однією з цілей турпоїздки було вивчення англійської мови у відповідному мовному середовищі. Але й ця послуга, як в анекдоті: «Прокидаюся, середовище. А мови не знаю». Зняття майже не проводили. Діти, як стверджує представник фірми «САМ», відмовилися від уроків, хоча в суді ми так і не почули і не побачили підтверджень, що відмовилися саме діти наших переплатників. Хто був ініціатором звільнення від занять, так і не встановили. Але чому викладач, значить, що фірма взяла гроші й їй за уроки, не проводили їх далі, адже батьки, сплачуючи за поїздки, сплачували й за поліпшене вивчення мови?

Повернення додому

Зворотний «трансфер», тобто повернення дітей додому, фірма «САМ» компенсувала нашим переплатникам у повному обсязі. Гадаю, читач вже здогадується, що зворотний «трансфер» був настільки жалюгідним, що навіть сама фірма без суду погодилася повернути гроші. Редакція не має інформації про те, чи всі батьки отримали компенсацію за «трансфер», але наші переплатники її отримали.

Після повернення дітей до Києва п'ять родин звернулося до керівництва фірми «САМ» зі скаргою на неякісне надання туристичних послуг. Не отримавши належної компенсації за свої страждання і хвилюван-

ня, дві з них за нашою допомогою наважилися захищати свої права в суді.

Суд

Розгляд справи ще не завершено, але вже тепер можна сказати — порушення прав споживача мало місце. Це визнали Київське управління у справах із захисту прав споживачів. В його відповіді на скаргу, підготовлену нашим юристами, зазначено, що за «виявлених порушення на підприємстві буде накладено економічні санкції...». Як нам пообіцяли в управлінні, ці санкції застосують до фірми до кінця листопада цього року. Гадаю, що суд також визнає порушення прав споживачів фірмою «САМ».

А тепер наші переплатники вимагають відшкодування матеріальних і моральних збитків, у чому редакція газети їм усіляко сприятиме. Про розвиток подій ми повідомимо найближчим часом. Залишайтеся з «Голосом» і ми допоможемо вам.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Мал. Олексія ТАЛІМОНОВА.

Наміри

Час зарплати настав?

На Вініничині оприлюднено конкретні терміни повернення боргів у зарплаті.

Крутенський суму заборгували роботодавці своїм працівникам — більш як 200 мільйонів гривень. Найбільше завинили селянам — борговий «хвіст» в АПК тягнеться ще з 1995 року. З ними пообіцяли розрахуватися поетапно: зароблене у попередні роки мають повернути до 1 січня. Цьогорічну заборгованість погасять протягом восьми місяців 2001 року. Так само частиними повертатимуть гроші на будівництві, в енергетиці, в деяких інших галузях промисловості. Скрізь передбачено щомісяця скорочувати суму заборгованості не менш як на 15 відсотків.

На запитання — де братимуть гроші? — заступник голови облдержадміністрації Валерій Корольов відповідає: «Гроші у нас наразі з'явилися. Додала обертів промисловість, досягнуто найвищої за останні роки приросту виробництва продукції (19,5%), поліпшився фінансовий стан підприємств».

Однак, каже співрозмовник, ситуація із заборгованістю декому на руку: не виплатив зарплату — має тим самим своєрідний безвідсотковий кредит. Тому облдержадміністрація кожного місяця аналізуватимуться не лише виробничі показники, а й хід розрахунків з трудівниками. До речі, за допущених порушень у виплаті зарплати матеріали на окремих керівників передано до суду.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Актуальний коментар

Коли наші робітники стануть середняками?

Акції непокої і протестів, які в першій половині жовтня обіймали влаштувати профспілки, не відбулися. Відкласти їх на невизначений час проголосувала на президії ФПУ. Але був один голос проти такого рішення. Не погодився Анатолій Пожидаєв, який очолює профспілку гірничо-металургійного комплексу України.

Головна причина, котра не дає спокою профспілці, добре відома. Це таке «потворне явище, що стало хронічним, яке величезні заборгованості з виплати зарплат». Але Анатолій Пожидаєв нині більше говорить про жалюгідне падіння самого рівня заробітної плати робітників галузі. На його думку, він давно уже не виконує навіть елементарної функції відновлення робочої сили, не кажучи про інші соціальні та стимулюючі. Якщо, приміром, зникли усілякі суспільні фонди споживання, безплатні освіта та охорона здоров'я, а комунальні тарифи сягнули ста відсотків витрат, то де, запитує Анатолій Сидорович, усього цьому компенсації?

Не випадково, за підрахунками ЦК профспілки гірників і металургів, життєвий мінімум ще за цінами першої половини цього року в нас насправді становив 497 гривень. Тепер і погіршіть більше. А тим часом, стверджує Пожидаєв, сьогодні металурги України одержують утримати менше, ніж одержували в 1991 році. Отож уже майже навіть зумисне і товчати, як воду в ступі, проблему невчасних виплат, спекулюючи нею, аби не вести мови про необхідність підвищувати заробітну плату — такого висновку дійшли у штабі профспілки гірничо-металургійного комплексу.

І Анатолій Пожидаєв сподівається неодмінно зустрітись з Президентом України, щоб запитати його, що він думає з приводу свого Указу ще від 31 серпня 1998 року «Про додаткові заходи щодо стимулювання штучного зростання заборгованості із заробітної плати». Ним фактично заборонено підвищувати зарплату, якщо на підприємстві є заборгованість. У такому разі політика низької зарплати у виробничій сфері просто не вписується в нинішні реформаторські перетворення. Якщо в гірничо-металургійній галузі частка зарплати в структурі собівартості не перевищує чотирьох відсотків, то про успіхи економічних змін можна казати?

Ті гроші, які в доларовому еквіваленті наші лідери вогненної професії — сталевари, доменники чи прокатники — сьогодні заробляють за місяць, їхні колеги в Німеччині, Швейцарії, Бельгії та Австрії заробляють за дві з половиною, а в Сполучених Штатах, Японії, Франції та Англії — за три з половиною години робочого часу. Погодяться, що в кожному разі це — дві величезні різниці. Але в ЦК профспілки гірників і металургів коментують це прозоріше і обвинувачувальніше. У нас, по суті, підступно забувають і мовчать, що в тому цивілізованому і розвиненому світі, на який ми наче рівняємося, до благополучного і переважачого в суспільстві середнього класу належать не лише середні і дрібні підприємці (які користі та медки, а й обов'язково висококваліфіковані робітники. Саме вони і становлять основу тамтешнього середнього класу.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

«Закони є, але немає правосуддя»

Коротко ця історія має такий вигляд: людина, яка потрапила за підозрою до ізолятора тмачасового утримання, через день померла в реанімаційному відділенні лікарні. Такий випадок у Луганській області, на жаль, не поодинокий, і громадськість сподівається, що керівництво УМВС України, наразі, зверне увагу на протязаконні методи роботи луганської міліції й зробить правильні висновки. Втім, начальник центру громадських зв'язків управління МВС в Луганській області Тетяна Савченко вважає, що винні в усьому журналісти, які протягом року мусять у своїх записках масової інформації тему катувань в органах внутрішніх справ. Чи це насправді так?

Слюсаря судноремонтного заводу Сергія Лисого затримали за підозрою в крадіжці чотирьох секцій гідравлічного кріплення. Вони зникли саме тієї ночі, коли він чергував. За словами автопропагу знайшли на пункті прийому металу вже в розрізаному вигляді, і підозрюваного одразу з доміжками забрали до краснопільського ІТУ. Пробув він там майже тиждень, після чого «швидка допомога» відвезла його в реанімацію, а через день дружини Сергія Лисого Людмила повідомили, що чоловік помер. «Коли мені видали тіло, — розповіла Людмила, — воно було зніжене так, що всі рідні й близькі, коли оглядали його, казали: тільки в гестапо так мучили. «Я бачила заганні предмети під нігтями чоловіка. Зламани були руки, ноги, ребра, голова». За словами вдови, на потилиці у Сергія «була страшна рана, в якій би кулак умістився». У висновках судмедекспертизи також було констатовано переломи ребер, грудни і гостру черепно-мозкову травму.

Проте міліція застосування катувань заперече. Начальник Антрацитівського міського відділу внутрішніх справ Валерій Трофіменко на брифінгу дав такі пояснення: в ніч на 14 вересня (на четвертий день після зат-

римання. — Авт.) Сергій Лисий раптом став бунтяти, кричати, битися головою об стіну, навіть перекинував «відхоже місце» в камеру. Викликали лікарів «швидкої допомоги», за словами Трофіменка, залишили в журналістів записку такий запис: марення, слабкість, галюцинації на ґрунті вживання алкоголю. А оскільки цей «психоз» тривав ще дві доби, «природно, співкамерники його й заспокоїли». Про те, чому чергові в ІТУ відповіли до інструкції не втрутитися і не заспокоїли співкамерників, нічого сказано не було. Не отримали журналісти відповідей і на запитання, які заходи в такому разі мають вжити чергові. З'ясувалося, що це «секретна інформація». Одне слово, міліція тут ні при чому. І відповідала за те, що сталося, виходить, нікому. Винувати обставини та журналісти.

Удова загинувшого звернулася до Луганського правління Громадського комітету захисту конституційних прав і свобод громадян України: «Допоможіть, я вас дуже прошу! Якщо є в нас закони».

«Закони є, але немає правосуддя», — вважає голова правління комітету Микола Козирьов.

Алла АНТИПОВА.

За словами вдови, на потилиці у Сергія «була страшна рана»

«Трудовики» підтримують

Парламентська фракція «Трудова Україна» бере активну участь в обговоренні та формуванні держбюджету-2001.

Пропозиції народних депутатів щодо роботи вугільної галузі, реструктуризації шахт, оплати праці гірників, їхнє працевлаштування у зв'язку із закриттям нерентабельних копалень, необхідні кошти для цього, які треба передбачити в держбюджеті, було обговорено на зустрічі «Трудової України» з працівниками Міністерства палива та енергетики України.

Лідер фракції Ігор Шаров сказав, що «трудовики» під час другого читання проекту закону про держбюджет-2001 підтримають позицію міністерства щодо фінансування ПЕК та законодавче врегулювання багатьох питань цієї базової галузі економіки держави, які висвітлив міністр Сергій Єрмілов.

Анатолій КАРАСЬ.
Фото Василя ГРИБА.

Оголошення

ВНИМАНИЕ! ГОСПОДА ПРЕДПРИНИМАТЕЛИ!
Идет подписка на первый в Украине международный деловой еженедельник «ПОСРЕДНИК»

На V Всеукраинском фестивале журналистики «Посредник» признан лучшим рекламным изданием Украины

Стоимость годовой подписки на 2001 год — 329 грн. 64 коп.
В любом отделении связи. Подписной индекс - 61006

- ✓ бухгалтер и налогообложение;
- ✓ предложения зарубежных и украинских фирм;
- ✓ прайс-листы;
- ✓ престижные вакансии;
- ✓ таможня;
- ✓ туризм;
- ✓ законы и постановления;
- ✓ биржевые котировки;
- ✓ курсы валют;
- ✓ клуб путешественников;

Наш адрес: 03150 г. Киев
ул. Анри Барбюса, 40
Тел./факс: (044) 269-21-22

**ВСЕ, ЧТО НУЖНО ДЛЯ РАБОТЫ
ДИРЕКТОРУ, БУХГАЛТЕРУ, ВЕДУЩИМ СПЕЦИАЛИСТАМ —
ВСЕ В ОДНОЙ ГАЗЕТЕ!**

Арбитражный суд м. Киева (01030, вул. Б. Хмельницького, 44В), порушив справу № 23/560 про банкрутство Приватного підприємства «АГРОЕКС-ПО» (03067, м. Київ, пр. Перемоги, 44, р/р 26003169412001 в РЦ КБ «Приватбанк» м. Києва, код. 25402254, МФО 320649).

Петенції кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою: 03143, м. Київ, а/с 6. Розпорядник майна Білодід Галина Миколаївна.

До відома громадськості

Закрите акціонерне товариство «Баярд» подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії на постачання природного газу за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності на території України.

01034, м. Київ, вул. Володимирська, 37, офіс 11, тел./факс: (044) 462-07-80, 462-08-83.

Арбитражный суд Одеської області (65032, м. Одеса, пр. Шевченка, 4), порушив справу № 17-2-21-7017 про банкрутство спільного підприємства «Роздільнянський виробничий комбінат» (67400, Одеська обл.,

м. Роздільна, вул. Лермонтова, 28, код ЄДРПОУ 01732870, р/р 26006208656001 в Роздільнянському відділенні Одеської дирекції банку «Україна», МФО 328566). Розпорядник майна — арбітражний керуючий Брикульський Вале-

Постановою Арбітражного суду Херсонської області № 5/157-Б від 17.10.2000 р. визнано банкрутом ВАТ «Скадовський автотранспортник», м. Скадовськ, вул. Пасічника, 19, код ЄДРПОУ 04365856, р/р ліквідаційної комісії 26002224281004 в КБ «Приватбанк» м. Скадовськ, МФО 352479. Відкрита ліквідаційна процедура, ліквідатором призначена Бондар Л. І., ліцензія № 000360 від 16.03.2000 р.

рій Тимофійович, ліцензія № 000335 від 14.03.2000 р. (тел. (0482) 470835). Петенції кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації цього оголошення.

Спорт

Срібний дуєт

Спортивна гімнастика. У Цюриху відбувся великий міжнародний турнір «Кубок Швейцарії». Змагалися змішані дуети. Українська пара у складі Вікторії Карпенко та Олександра Береша була другою. А першість дісталася росіянам Олені Замолочіковій та Олексію Бондаренку.

Наступний суперник — греки

Футбол. Юніорська збірна України (18 років), яка нещодавно виграла відбірковий турнір чемпіонату Європи-2001, щоб вийти до фінальної частини змагання, має змагатися у плей-оф однокітків із Греції.

Великий форум у Кончі-Заспі

Позавчора в замському тренувальному центрі київського «Динамо» в Кончі-Заспі протягом дня відбувалося чимало важливих для українського футболу подій. Зранку на засіданні ради ПФЛ офіційно зняв із себе повноваження президент цієї організації народний депутат, президент ФФУ Григорій Суркіс. До речі, вітпелер замість нього київське «Динамо» в раді ПФЛ представитиме віце-президент клубу Йозеф Сабо.

Юрисконсульт ПФЛ Валентин Сковров озвучив присутнім із новим статутом ліги. До 5 грудня клуби вносивтимуть пропозиції до цього документа. Учасники зібрання затвердили дату і порядок денний VIII конференції ПФЛ України. Вона відбувається 22 грудня в Києві. Вже висунуто дві кандидатури на президентську посаду. Це генеральний директор ПФЛ, перший віце-президент ФФУ Олександр Бандура та виконавчач обов'язків президента ПФЛ, перший віце-президент ФК «Шахтар» (Донецьк) Равіль Сафіуллін. Висування кандидатів триває.

А ще відбулося жеребкування півфінальних пар розіграшу Кубка України: ПСКА (Київ) — «Дніпро» (Дніпропетровськ), «Металург» (Маріуполь) — «Шахтар» (Донецьк).

А по обіді розпочалося розширене засідання виконавчого Федеративу футболу України та ради Професійної футбольної ліги. На ньому багато говорили про те, що відіни по-новому працюватиме апарат ФФУ, про роботу арбітрів, ліцензування неаматорських футбольних клубів відповідно до вимог УЄФА, про створення дитячої футбольної ліги. Затверджені голи постійних комітетів федерації.

Із шквалом вислухали присутні звіт голови комітету у роботі зі збірними країни Олега Базилевича. Довідач докладно зупинився на всіх проблемах. За його словами, на жаль, не виявили своїх найкращих якостей потенційно сильні виконавці: Пихмєйструк, Палянич, Мізан, Орбу, Мазяр та інші.

Три матчі відбіркового циклу чемпіонату світу збірні провели вesoлокам. Був провал з поляками. Але в наступних послідовних на виїзд команда виявила і майстерність, і бойовий дух. Особливо в матчі з вірменами, коли поступалася 0:2, а в підсумку виврала перемогою — 3:2.

Олег Петрович висловив сподівання керівництву головної команди країни, що її три здатні носити Косовський, Мороз, Карпач, Кандауров, Гусін, які відновлюються після травм і операцій. А ще — найкращі гравці молодіжної збірної.

Планується з 19 січня в Кончі-Заспі провести централізований збір без леонерів і «простиати» найбільший резерв. Як відомо, з 26 лютого по 1 березня — турнір на Кіпрі за участю збірної України. Але тренери команди шукатимуть суперника, щоб провести ще й товаришків зустріч 13—14 лютого.

А щоб ліпше підготуватися до відбіркових послідовних з командами Білорусі та Уельсу, керівництво збірної звертається з проханням розпочати друге коло чемпіонату країни на 10 днів раніше — 8 березня. Зіграє 14-й, 15-й та 16-й тури, а 18 березня розпочати централізований збір до відбіркових зустрічей.

Григорій Суркіс закликав схвалити цей план. А ще він зазначив, що помилявся, коли підтримав скорочення вищої ліги до 14 клубів. Тепер, можливо, в наступному чемпіонаті стартуватиме знову 16 команд.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Суперечка за «золото» між київським «Динамо» і донецьким «Шахтарем» — головна інтрига поточного чемпіонату країни з футболу.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕЦА.

Рис бур'яном не поріс

На Херсонщину повертається вже забута тут зернова культура — рис.

Свого часу його було піддано пересліданню з боку активістів однієї з громадських «зелених» організацій, і він зазнав поразки у війні між рисівниками та природоохоронцями.

Нині у трьох «рисових» районах: Скадовському, Голіпрістайському та Каланчацькому, де в недалекому минулому збирали по 60 центнерів з човкових гектарів, розширюють площі під цією продовольчою культурою. Все остаточно визначено: наш продукт порівняно з імпортом, набагато смачніший. І ціна його нижча. Слудний недолік: зовні не такий «правильний» — рівний та гладенький. Але кажуть, що закордонні постачальники навчилися формувати гарненькі зернята, привабливі на вигляд, просто з рисового борошна. І

справді, повіриш, коли побачиш, що замочене для домашнього плову чи «ліньових» голубців зерно розкисає у воді.

Отож херсонські рисівники надовжують втрачене. Головне, база збережена — усі роки «репресій» не складав рук колектив дослідної станції рису, очолюваний Анатолієм Ванцовським.

Завершуються цьогорічні жнива, радують їх результати: по 40 центнерів збирають сільські трударі з гектара. 340 кілограмів, необхідних для засіву одного гектара чеків, дають 4 тонни смачних поживних зерен!

Високі показники досягнуто без використання гербіцидів, а винятково завдяки урожайним сортам: «Спальчик», «Україна», «Славутич». Отож і в екологічній підставі для тривоги поменшало.

Алла БРУСИЛОВА.

За оренду — 1400 гривень

У середньому по 280 гривень отримали селяни Вінницьчини за здані в оренду земельні паї. Але вдесяти господарствах виплачено сума відмінна від названої: вона становить від 800 до 1400 гривень. Для села — величезні гроші! Не поспушилися на них в економічно міських сільгоспдідприємствах. Таких в області, по-ясились фактично управління аграрної політики обласдержадміністрації, став делати більше. Якщо два роки тому клькіх рентабельних господарств становила приблизно десять відсотків, то, за підсумками нинішнього року, — зросла приблизно втричі.

Це дає підстави стверджувати: вже в наступному році плата за оренду землі збільшиться. Господарювати абиляк орендарям не вигідно.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Вітчизняний стиль

Мільйонери із феросплавного

Колектив ВАТ «Запорізький завод феросплавів» урочисто відзначив випуск дев'ятого мільйона тонн своєї продукції за час роботи підприємства з 1933 року. Заводчани підраховали, що їхні феросплави забезпечують щорічний випуск 40 мільйонів тонн спеціальних сталей.

За останній рік обсяги виробництва на Запорізькому заводі феросплавів зросли на 40 відсотків. Це дає можливість підприємству до кінця 2003 року виплавити ще один — двадцятий — мільйон тонн феросплавів.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Маркетинговий клуб, наче «швидка»...

Скажімо, банк «Україна» звернувся до фахівців клубу по допомогу. Маркетолози розробили проект, за яким треба обстежити «хворозо». Плановано, зокрема, перевести банк на розрахунок за платіжними картками. Ці провади, поки що невідомо, чи дозволить «лікувати хворозо» нове керівництво банку...

Кієвський клуб маркетингу має добрий досвід у цій справі. Співпрацюючи з клубом, здобули успіхів ЗАТ «Фундація індустріального розвитку», торговельно-промислове підприємство «Кієвінструмент», товариство з обмеженою відповідальністю «Спайк».

А представники німецької фірми з розповсюдження косметики «Шварцкопф і Хенкель» неодноразово висловлювали клубу подяку. Для них тричі проводили маркетингові дослідження, екажимо, вивчили можливий попит на окремі види про-

дукції, питання, піде вона чи ні у регіонах і з чим це пов'язано (платоспроможність, конкуренція, якість)...

— Маємо прихильників і в Гарвардському інституті міжнародного розвитку, — каже президент клубу Анатолій Кредисов. — Співпрацюємо з Німецькою маркетинговою асоціацією та з таким клубом у Кельні. Проводимо разом акції, семінари, наукові дослідження. А уловлюваний по Східній Європі Німецької маркетингової асоціації план Фред Бенфорт кілька разів приїздив до Києва і проводив семінари з організації торгівлі та маркетингу науково-технічної продукції. Ці семінари сприяли створенню технопарку на базі інституту електрозварювання імені Є. Патона.

Проводитимемо дослідження і для фірми «Екотехніка», яка спеціалізується на випуску кондитерських виробів та їх продажі. Є наміри допомогти торговельно-промислової компанії «Мілсон і К».

Репортер

Як свідчать останні лінгвістичні дослідження, навіть немовля затіє відрізняти рідну мову від іноземної. Та коли перше друковане слово (абетка, казка, віршик), а згодом — друге й третє — приходить у життя малюка з-за кордону, відчуття свого й чужого якось «стирається».

Хоч як прикро, та майже вся перекладна література, на Петрівській промволіє до нас російською мовою.

Найбільша в Україні книжкова «барачолка», яка має лише з півдесятка українських яток, не може запропонувати і десяток дитячих бестселерів. Немає пригодницької повісті, немає детективів, немає фантастики, немає сучасної дитячої поезії. Стуржимо й зі звичайними хрестоматіями речами.

З'ясується, що й діси в нас друкують дитячі казки у чорнобілому варіанті (іпріпське видання «Перун» та «Веселка»). А коли натрапляеш на чорно-білого Мауглі та Вінні-Пуха, виникає нестримне бажання кинутися в обійми першого-ліпшого продавця «російщини». Між іншим, в Україні жодне з поліграфічних підприємств неспроможне друкувати на картоні, тому батьки маленьких «винишувачів» книг не знайдуть тут майже нічого нетілого. Розкрити (і за виконанням, і за ціною) книжки Івана Малавухи видавництва «А-ба-ба-га-ла-ма-га» видаються перлами, випадково загубленими в густій траві якимось роззявою.

Майже у відчай від побаченого натрапляю на дитячий журнал «Соняшник» з вишуканими ілюстраціями Петренка-Заневського і не менш оригінальним змістом. Не вже в нас все є — і сучасні дитячі письменники, і поети, і люди, які уперто намагаються призначити їм рандеву із читачами?

Редактор часопису Леся Воронина пише цікаву дитячу прозу, створює добрі дотепні комікси, намагається подати в журналі ті жанри, яких зовсім немає на нашому книжковому ринку.

— Коли мої колеги відкажуть

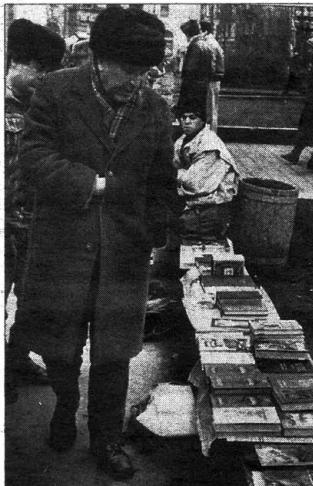
ся, що в Україні немає дитячих письменників, мені стає страшенно прикро, — каже пані Леся. — Є в нас блискучі автори — ми подавали в «Соняшнику» розкриті прозу Юрія Вінничука («Історія чеберяйчиків» та «Історія одного поросятка»), вишукані міські казки Ігора Калініна, друкували Євгена Гуцала, Аттілу Могильного, Григора Тютюнника та Віктора Близнюка, Миколу Вігнатовського, Ліну Костенко, Сергія Жалана, Романа Скібу, Володимира Цибулька та Володимира Ірванця.

Нові літературні герої мають промовляти не архаїчно, а сучасно, живою мовою, можливо, навіть приправленою молодіжним сленгом, — лише тоді їх сприймуть і полюблять. Бо коли дітям намагаються агресивно й не завжди талановито, на рівні гасел, «втовмачувати» любов до України, це викликає зворотний ефект. Пригадую, якось Жадан написав віршика з відозвою: «Діти, любіть українських слимаків!». І ми радо його надрукували.

От вам ще одна справа з нашої «видавничої» кухні: прийшов якийсь один шанований «дорослий» поет і перекладач Юрко Бедрик до не менш авторитетного дитячого видавництва та й приніс збірку віршів під назвою «Тютя Беґемотя». Неймовірно, дотепна, оригінальна дитяча поезія (у Беґемотя шарику, з фінком у роті бігла через Африку Тютя Беґемотя)! А його одразу ж запитали: чого так мало патріотичного? Де каліна (рушник, сопілка тощо)? — І дани відкоша.

З пани Лесею розмовляти можна без уліну і безкінечно дивуватися тому, як у наших марсіанських умовах змогла з'явитися така дивовижна квітка — «Соняшник». І більше того — проіснувати дев'ять років без особливих потрійних!

Та раптом пригадалася зов-

сім інша історія. Один дідуся домагав онукові виконувати домашні завдання. Після чергового «параграфа» автори підручника поставили питання для самоконтролю: дитинко, а якіми квітами пахне Україна? «Правильна відповідь була — «берієм» та «чорнобильська». Дідуся не задоволювало флористикою, проте був причетний до літературної творчості, а тому страшенно обурився й видав несподіваний жарт на тему «чим пахне». Мовляв, навіщо свідомо обмежувати дитяче мислення «одномірністю» очікуваних відповідей? Виходить, трояндами Україна пахнути не може? А на тюльпани взагалі не претендує? — то є нація нальота голландська квітка. Чому б авторам просто не спитати: які квіти ростуть в твоєму рідному місті чи в селі?

На халь, від усіх нас нестерпно тхне провинційністю. Та мрія вирає осяннатою: от якби хоч наші діти мали змогу вдихати українське слово разом із пахучим ароматом шойно віддуркованої, якісно нової української книжки! Бо то є найкращий у світі запах.

Ганна РОМАНЦОВА.
(Далі буде.)

Реалії

Був борцем — став рикшею

Частенько на роботу йду Човоз оптовий базар. Там я розговорився якось з буювським рикшею, який виявився майстром спорту з класичної боротьби. Він і розповів про деякі тонкощі свого ремесла.

На цьому базарі працює їх четверо — всі мешканці приміського села. Ідею зайнятися перевезенням вантажів підказав їм земляк, який побував недавно в Індії. На доколінних візках рикші перевозять товар за п'ять-шість гривень.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Він лікує економіку фірм, які потребують негайного оздоровлення

— До кого можуть звернутися по допомогу підприємці, які працюють далеко від столиці? — запитую в президента.

— Київський клуб маркетингу планує розширити мережу таких осередків. Поки що перша наша ластівка — клуб у Тернополі. Ми обміняємося з ними досвідом, надаємо консультативну допомогу. Незабаром мають з'явитися такі клуби в Черкасах, Полтаві, Херсоні та інших містах України.

А ще члени клубу видали спеціальну літературу, яка стане у пригоді фахівцям. Навчальний посібник «Управління зовнішньоекономічною діяльністю» — найпопулярніший у країні. Торік побачила світ книжка «Менеджмент для керівників». Нині поступово з'являється на прилавках «Історія вчєнь менеджменту». Ці видання допоможуть фірмам не доводити свій бізнес до ризикованої межі. Щоб не викликали «швидку», коли хворий у комі.

Оксана КАЛУГІНА.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.
Редактори: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДА.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не заводить поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Лістингів з читачам — тільки на сторінках газети.
- При використанні нашої публікації посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 179041.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
Зам. 0311214.

2 3 4 5 6 7 8 9

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України:
01008, м. Київ-19,
вул. М. Грішньовського, 5.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
ТЕЛЕФАКС — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37;
441-89-34, 441-89-44;
ТЕЛЕФАКС — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.rel.com